

Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1988

GÖRAN PALMQVIST

Palmqvist, G.: Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1988. [Interesting records of Macrolepidoptera in Sweden during 1988.] — Ent. Tidskr. 110:96—102. Umeå, Sweden 1989. ISSN 0013—886x.

A list is presented of rare or otherwise interesting Macrolepidoptera found in Sweden in 1988. New to the Swedish fauna is *Mniotype bathensis* (Lutza, 1901) already found in 1986 but not reported until now. At present 1 052 species of Macrolepidoptera are known from Sweden. Among the more interesting migrating species are *Agrius convolvuli* (L., 1758), *Eilema griseola* (Hübner, 1803), *Nycteola asiatica* (Krulikowsky, 1904) and *Autographa mandarina* (Freyer, 1846). Notes on the species listed above and several others are presented. The classification follows Catalogus Lepidopterorum Sueciae (1987). New provincial records are listed separately.

G. Palmqvist, Svartbäcksgränsen 651, S—136 59 Haninge, Sweden.

Denna årliga sammanställning över intressanta storfjärilsfynd är den 16:e i ordningen i Entomologisk Tidskrift sedan 1973. Systematik och nomenklatur följer "Catalogus Lepidopterorum Sueciae" (Svensson et al. 1987). Den första delen av årsrapporten tar upp nya arter för landet samt sällsynta eller i övrigt intressanta fynd. Den senare delen är en förteckning över nya landskapsfynd. Ordningsföljden är densamma som i "Catalogus" men auktorsnamnen har utelämnats. Rapportörernas namnkoder är uppställda enligt ZOO—TAX (Cederholm 1978). För äldre fynd anges årtal i texten eller förkortat efter namnkoden.

En kortfattad väderöversikt för året ger följande. En mild vinter inledde och följdes av en kall senvinter. April var inledningsvis mild men blev sedan kylig, torr och solig. Sommarvärme med sol kom tidigt i maj och fortsatte in i juli. Därefter blev det ostadigare och svalare, särskilt i augusti. Hösten var mild till slutet av oktober då vinterkylan kom. December var omväxlande mild. Det gynnsamma vädret gjorde att många arter flög tidigt och under kort tid. Det noterades också extremt många arter med partiella andra generationer (Tab. 1 för exempel). Mest anmärkningsvärt är kanske partiell andra gen. av *Papilio machaon* L., 1758 och *Pararge aegeria* (L., 1758) i Mellansverige. Även *Aglais urticae* (L., 1758) hann med två gen. i Sydsverige och uppträdde därför rikligt. Många

arter har dock ej återhämtat sig sedan den katastrofalta dåliga sommaren 1987. Fortfarande är t ex *Inachis io* (L., 1758) märkbart fåtalig och *Catocala fraxini* (L., 1758) tycks helt försvunnen i Mellansverige och ytterst fåtalig i Sydsverige.

Mniotype bathensis (Lutza, 1901) insamlad redan 1986 anmäls nu som ny art för landet. För närvarande är 1 052 storfjärilsarter kända från Sverige. Endast ett fåtal intressanta migranter är noterade. Dessa är *Agrius convolvuli* (L., 1758), *Eilema griseola* (Hübner, 1803), *Nycteola asiatica* (Krulikowsky, 1904) och *Autographa mandarina* (Freyer, 1846).

Ett hjärtligt tack framförs till alla som bidragit med uppgifter till årslistan. Ett speciellt tack till Hans Hellberg och Erik von Mentzer för hjälp med fotografierna. Även fortsättningsvis tas rapporter om intressanta fynd tacksamt emot om möjligt före årets slut. Rapportera fynden fullständigt med datum och lokal. Rapportörer som anmäler fynd för första gången bör uppe adress och födelseår för att underlätta identifieringen av ZOO—TAX kod.

Intressanta fynd

Pennisetia hylaeiformis (Laspeyres, 1801). Enligt "Svenska fjärilar" (Nordström et al. 1941) är arten aktiv i skymning och på natten, vilket Hoff-

Tab. 1. Fynd av storfjärilsarter i Sverige 1988 vilka representerar en partiell andra generation.

Records of species of Macrolepidoptera in Sweden during 1988 which represent a partial second generation.

Art	Antal ex	Datum	Lokal	Rapportör
<i>Papilio machaon</i> L., 1758	1	1.8	Öl, Stenhusa bod	IMBS
	1	4.8	Vs, Ö. Sällinge, Frövi	RPLS
<i>Pararge aegeria</i> (L., 1758)	1	15.8	Sö, Katrineholm	RPLS
	1	18.8	Sö, Barrsjöossen, Bie	RPLS
<i>Scopula immutata</i> (L., 1758)	1	3.9	Gä, Hyttön	KJCS
<i>Idaea dimidiata</i> (Hufnagel, 1767)	1	27.8–8.10	Sk, Ö. Hoby	ELHS, KJCS, RYRS
<i>Orthonama vittata</i> (Borkhausen, 1794)	1	9.9	Up, Häverö	TSSS
	6	3 & 9.9	Gä, Hyttön	KJCS
<i>Xanthorhoe designata</i> (Hufnagel, 1767)	4	3 & 9.9	Gä, Hyttön	KJCS
<i>Epirrhoe rivata</i> (Hübner, 1813)	1	8–27.8	Öl, S. Möckleby	KJCS, RYRS
<i>Chloroclysta truncata</i> (Hufnagel, 1767)	≈10	3.9–17.10	Gä, Hyttön	KJCS
<i>Colostygia pectinataria</i> (Knoch, 1781)	6	27.8–8.10	Sk, Ö. Hoby	ELHS, KJCS, RYRS
	2	21–30.9	Up, Krusenberg	FYKS
	1	1.10	Up, Norrgället, Gräsö	FYKS
	1	10.10	Up, Häverö	TSSS
	1	3.9	Gä, Hyttön	KJCS
<i>Eupithecia linariata</i> (D & S, 1775)	1	1.9	Än, Ramsele	AEPS, KJCS
<i>Lomaspilis marginata</i> (L., 1758)	3	3 & 9.9	Gä, Hyttön	KJCS
	1	1.9	Än, Ramsele	AEPS, KJCS
<i>Semiothisa signaria</i> (Hübner, 1809)	1	11–20.8	Up, Olas skifte, Vellen	FYKS
<i>Plagodis pulveraria</i> (L., 1758)	1	6.8	Up, Strömma, Värmdö	IMBS
<i>P. dolabraria</i> (L., 1767)	1	10.8	Öl, Runsbäck	LTSS
<i>Opisthograptis luteolata</i> (L., 1758)	1	27.8–8.10	Sk, Ö. Hoby	ELHS, KJCS, RYRS
	1	10.9	Sk, Åhus	SVNS
<i>Ectropis crepuscularia</i> (D & S, 1775)	1	8–27.8	Öl, S. Möckleby	KJCS, RYRS
	1	24.9–4.10	Up, Rådmansö	KJCS, RYRS
<i>Cabera pusaria</i> (L., 1758)	≈30	ultimo aug.– medio sept.	Sk, flera lokaler	KJCS, RYRS
	5	8–27.8	Öl, S. Möckleby	KJCS, RYRS
	1	21.9–4.10	Up, Rådmansö	KJCS, RYRS
<i>Lomographa bimaculata</i> (F., 1775)	1	8–27.8	Öl, S. Möckleby	KJCS, RYRS
<i>Campaea margaritata</i> (L., 1767)	flera	7.9	Sk, Mölle	KSSS
<i>Hylaea fasciaria</i> (L., 1758)	1	20.9	Up, Tegelön, Värmdö	IMBS
<i>Notodonta dromedarius</i> (L., 1767)	1	20.9	Än, Ramsele	AEPS
<i>N. tritophus</i> (D & S, 1775)	≈25	ultimo aug.– medio sept.	Up, Rådmansö	KJCS, RYRS
<i>Ptilodon capucina</i> (L., 1758)	1	21.9–4.10	Up, Rådmansö	KJCS, RYRS
	1	16.9	Hr, Sveg	ELHS, KJCS, RYRS
	1	13.9	Än, Ramsele	AEPS
<i>Clostera anachoreta</i> (D & S, 1775)	1	8.8	Up, Häverö	TSSS
<i>Pechipogo strigilata</i> (L., 1758)	1	11–20.8	Up, Olas skifte, Vellen	FYKS
<i>Herminia grisealis</i> (D & S, 1775)	allm.	sept.	Sk, Öl, flera lokaler	KJCS, RYRS, SVNS
<i>Rivula sericealis</i> (Scopoli, 1763)	4	1–20.9	Up, Olas skifte, Vellen	FYKS
	2	21.9–4.10	Up, Rådmansö	KJCS, RYRS
<i>Schrankia costaestrigalis</i> (Stephens, 1834)	50	1.9–20.10	Up, Olas skifte, Vellen	FYKS
<i>Hypena proboscidalis</i> (L., 1758)	≈10	sept.	Sk, flera lokaler	KJCS, RYRS
<i>Panthea coenobita</i> (Esper, 1785)	1	11–20.9	Up, Olas skifte, Vellen	FYKS
<i>Acronicta leporina</i> (L., 1758)	2	21.9–4.10	Up, Rådmansö	KJCS, RYRS
<i>Craniophora ligustri</i> (D & S, 1775)	1	21.9–4.10	Up, Rådmansö	KJCS, RYRS
	18	11.8–10.9	Up, Krusenberg	FYKS
<i>Euplexia lucipara</i> (L., 1758)	1	17.12	Up, Vaksala	FYKS
<i>Caradrina morpheus</i> (Hufnagel, 1766)	1	19.9	Öl, Kråketorp	LTSS
	2	21.9–4.10	Up, Rådmansö	KJCS, RYRS
<i>Mythimna impura</i> (Hübner, 1808)	1	25–28.9	Sö, Gälö	GPAS
<i>Actinotia polyodon</i> (Clerck, 1759)	1	5.9–1.10	Up, Mässten, Singö	KJCS, RYRS
<i>Diarsia rubi</i> (Vieweg, 1790)	1	10.9	Up, Häverö	TSSS

meyer (1960) inte kunde finna belägg för. Alla erfarenheter talar för att arten flyger på em. Följande fynd, en hane på ljus kl. 23.30, Up, Rådmansö, Västankvik 18.7 är så vitt känt det första dokumenterade fyndet nattetid (NAFS).

Parnassius apollo (L., 1758). Vr, Timmeröarna (östra större ön), Vänerskärgården mellan Karlstad och Kristinehamn. Ett ex observerades 13.8 av Johan Bohlin och Hans Wennerholm (enl BSÅS).

Colias crocea (Fourcroy, 1785). Sö, Buskhyttan, 1 ex 15.8.1980 (SJTS). Fyndet passar tidsmässigt in på en registrerad invasion av arten 1980 (Elmqvist 1981, Palmqvist 1981, 1982).

Nymphalis polychloros (L., 1758). Från 1987 föreligger ytterligare några fynd från östra Småland: Timmernabben 1 ex 2.5, Aboda klint, Algunnen flera ex 6—8.7 och V. Lilla Kyllen ca 5 km NO Högsby 1 ex 16.7. Arten verkar således etablerad i glesa populationer i denna del av Småland (WPOS).

Clossiana freija (Thunberg, 1791). Vr, Brattforsheden, Geijerdalsmossen 1 ex 28.5 (BSÅS). Är tidigare angiven från Värmland men var den uppgiften kommer ifrån har ej gått att få svar på. Henriksen & Kreutzer (1982) har ej heller angivit *freija* för Värmland.

Oeneis jutta (Hübner, 1806). Ög, Kolsjömarken, Rök s:n 3 ex 18—19.6 (EGQS). Är lokal och sällsynt i sitt sydligaste utbredningsområde (jfr Henriksen & Kreutzer 1982).

Erebia pandrose (Borkhausen, 1788). Dr, Sälen, Transtrandsfjället flera ex 20—22.6 (RPLS). Det sydligaste fjällområdet där arten förekommer i landet.

Sabra harpagula (Esper, 1786). Vid en inventering på Ekholmen i Södermanland inom Ridö—Sundbyholmsarkipelagens naturreservat anträffades flera ex 17.6 (EQTS, GPAS, IMBS). Förekomsten på den linddominerade ön ansluter till den kända reliktförekomsten på Tidö i Västmanland. Det bör påpekas att inom naturreservatet gäller förbud att utan länsstyrelsens tillstånd insamla insekter.

Rhodometra sacaria (L., 1767). Sk, Hjärnarp, Tullstorp 1 ex 25.9.1987 (TRYS).

Orthonama obstipata (F., 1794). Ett tidigare fynd har nu blivit känt: Up, Rådmansö, Västankvik 6.10.1984 (NAFS).

Xanthorhoe biriviata (Borkhausen, 1794). Öl, Runsbäck 1 ex 29.5 (LTSS). Endast sporadisk på ön.

Baptria tibiale (Esper, 1790). Me, Snöberg, Haverö s:n några ex 14.6 på en östslutning bevuxen med ungranskog (ELHS).

Eupithecia selinata H.-S., 1861. Sk, Bara, Torup 1 ex 20.6.1986 (KJCS). Det första fyndet utanför Sandhammar-området. Arten bör eftersökas på fler lokaler i Sydsverige.

Eupithecia millefoliata Rössler, 1866. Sk, Sandhammaren 2 ex 1.8.1986 (KJCS) och Sk, Ö. Hoby, Kyl 1 ex 1—7.8.1987 (KJCS, RYRS). Fynd av arten i Sverige har saknats sedan 1980 (jfr Svensson et al. 1987).

Aplocera efformata (Guenee, 1857). Up, Rådmansö 1 ex 28.7—12.8 (KJCS, RYRS).

Acasis appensata (Eversmann, 1842). Vb, Bjuröklubb, Storsand 1 ex 14.7 (GPAS, HHLS, IMBS). Ett anmärkningsvärt sent datum eller kanske partiell 2a gen.

Hypoxystis pluviaria (F., 1775). Up, Älvkarleö, larver funna i slutet av augusti på gullris (*Solidago virgaurea*), kärtistel (*Cirsium palustre*), gräs (Gramineae) och älgört (*Filipendula ulmaria*). De flesta larverna föredrog älgört men larverna åt självmant även av de andra växterna. I litteraturen är åtminstone för Norden enbart älgört angiven som värdväxt (HYDS).

Agrius convolvuli (L., 1758). Sk, S. Sandby 1 ex 31.8, exemplaret funnet krypande på en gräsmatta i en villaträdgård av Gunilla Wessberg (enl. OAOS); Bl, Sölvesborg 1 ex 27.8 funnet av Urban Appe' (enl. PEBS); Ha, Påarp 1 ex 31.8 och 1 ex 1.9(LNYS); Öl, Möckelmossen 2 ex 21.7 (PEBS, WHSS); Bo, Bohus-Malmön 1 ex 4.9 (AAUS).

Sphinx ligustri L., 1758. Vb, Bjuröklubb, Storsand 1 ex 14.7 (GPAS, HHLS, IMBS). Det nordligaste fyndet i landet.

Harpyia milhauseri (F., 1775). Sö, Femöre, Oxelösund 1 ex 17.6.1983 (SJTS).

Leucoma salicis (L., 1758). Ca 20 ex noterade från mellersta Öland 6—9.6. Med stor sannolikhet är dessa fjärilar införda med de SO vindar som rådde under denna period. Även mottet *Nomophila noctuella* (D & S, 1775), känd migrant, observerades samtidigt (RYRS).

Eilema griseola (Hübner, 1803). Öl, S. Möckleby 1 ex 8—27.8 (KJCS, RYRS).

Acerbia alpina (Quensel, 1802). To, Nissuntjärro ca 20 larver i slutet av juni och början av juli, varav 8 imagines erhöles (JOHS, PENS, FORS m fl).

Nycteola asiatica (Krulikowsky, 1904). Up, Rådmansö 1 ex 16.10. Exemplaret kom i slutet av en

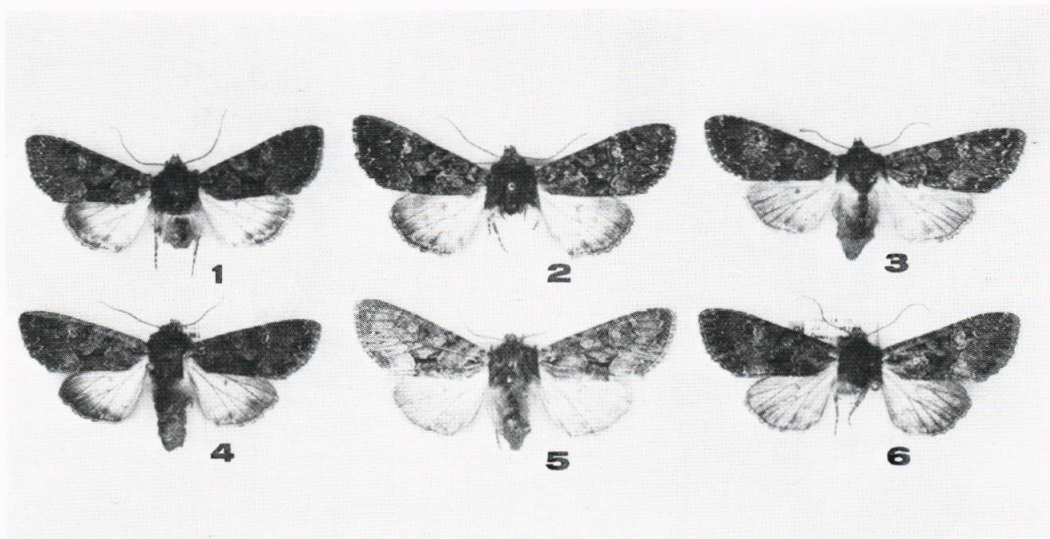

Fig. 1—6. *Mniotype*, habitus, naturlig storlek. Foto: H. Hellberg. — 1—3. *M. bathensis* (Lutza, 1901). — 1. ♂, Amata, Livland 12.6.1933 coll. Brandt, Naturhistoriska riksmuseet. — 2. ♀, Fennia, Kb, Tohmajärvi 26.6.1972 leg. V. Mannelin. — 3. ♀, Fennia, Siikajärvi 26.6.1958 leg. V.J. Karvonen. — 4—6. *M. adusta* (Esper, 1790). — 4. ♂, Suecia, Öl, Möckelmossen 30.5.1981 leg. G. Palmqvist. — 5. ♀, Suecia, Up, Tegelön, Värmdö, 15.6.1970 leg. H. Hellberg. — 6. ♀, Suecia, Sö, Ösmo 20.7.1987 leg. G. Palmqvist.

Mniotype, habitus, natural size.

period med SO vindar som även förde andra migranter till Uppland som *Agrotis segetum* (D & S, 1775), *A. ipsilon* (Hufnagel, 1766), *Autographa gamma* (L, 1758) och *Nomophila noctuella* (D & S, 1775) (KJCS, RYRS).

Autographa buraetica (Staudinger, 1892). Svårigheterna vid identifieringen av *buraetica* jämfört med *pulchrina* (Haworth, 1809) och en mellanliggande typ kvarstår (Palmqvist 1988). Vid rapporteringen bör tillsvidare endast genitalundersökta exemplar anmälas. Till de fortsatta studierna mottas tacksamt material, särskilt av ägg och larver. Glöm ej att ta hand om honan och håll ägg och larver från olika exemplar åtskilda. Nya landskapsfynd är: Vr, Väse 1 ex 8.8 (PENS) och Hs, Alfta, Granåsen 1 ex 18.7 (OLBS).

Autographa mandarina (Freyer, 1846). Följande fynd är inrapporterade: Sk, Ravlunda 1 ex 7—26.8 (KJCS, RYRS); Öl, Vickleby 1 ex 10.6 (TUKS), N. Möckleby 1 ex 8.6 (LTSS, RYRS) (de båda sistnämnda fynden passar i tiden för den förmodade migrationsväg som beskrevs ovan under *Leucoma salicis*), Runsbäck 1 ex 10.8 (LTSS); Up,

Hässelby 1 ex 8.8 (IMBS), Rådmansö 4 ex och Mässten, Singö 2 ex 12.7—24.8 (KJCS, RYRS).

Cryphia ereptricula (Treitschke, 1825). Sk, Svälöv, Källstorp 1 ex 23.8.1942 (SYNS) (Palmqvist 1989). Tidigare i Sverige endast känd i ett exemplar från 1860-talet.

Amphipyra perflua (F, 1787). Up, Rådmansö 1 ex 27.7 (FYKS, KJCS, RYRS), 4 ex på bete 28—30.7 och 1 ex på ljus 8.8 (NAFS). Sannolikt är arten invandrad från Finland, där arten ökat i antal och spritt sig på senare tid.

Hydraecia petasitis Doubleday, 1847. Bl, Sternö 1 ex 25.7 (WHSS). Enligt uppgift skall värdväxten finnas i närheten.

Arenostola phragmitidis (Hübner, 1803). Vr, Edsgatan, Alstern 1 ex 7.8 (BSÅS). Norr om Skåne är arten huvudsakligen anträffad vid kusten men går tydligen in vid Väner.

Mniotype bathensis (Lutza, 1901). Vid bestämning av äldre insamlat material har det visat sig att arten redan blev funnen 21.7.1986, Öl, Runsbäck 2 ♂♂ (BSÖS). Det ena exemplaret är genitalieundersökt (det. SVNS). Arten har sedan länge varit

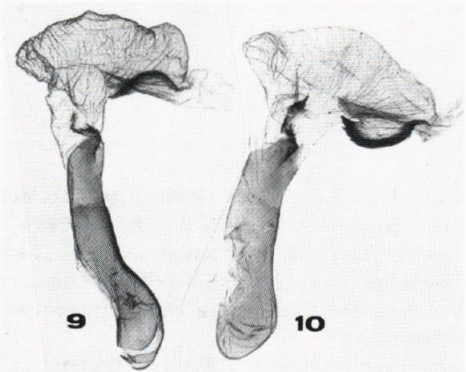
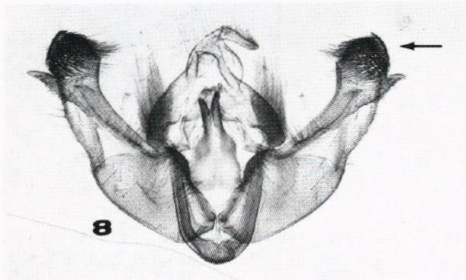
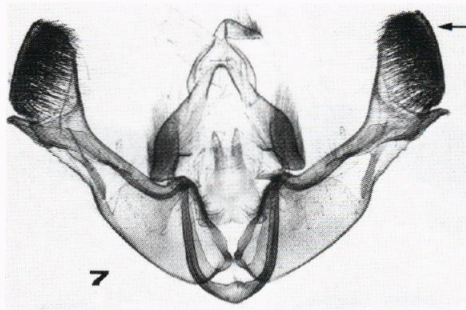

Fig. 7—10. *Mniothype*, hangenitalier. Dissektion och foto: E. von Mentzer. —7—8. Utan aedeagus. —7. *M. bathensis* (Lutzau, 1901). —8. *M. adusta* (Esper, 1790). —9—10. Aedeagus med utbläst vesica. —9. *M. bathensis*. —10. *M. adusta*.

Mniothype, male genitalia. —7—8. Without aedeagus. —9—10. Aedeagus with vesica everted.

väntad i Sverige, främst vid Upplandskusten. Utbredningen är östlig från södra Finland, Baltikum, Ostpreussen till Japan (Forster & Wohlfahrt 1971, Mikkola & Jalas 1977, Sugi 1982). *M. bathensis* (Fig. 1—3) är mycket lik *M. adusta* (Esper, 1790) (Fig. 4—6), men är genomsnittligt något större. Framvingarnas teckningar är likartade i

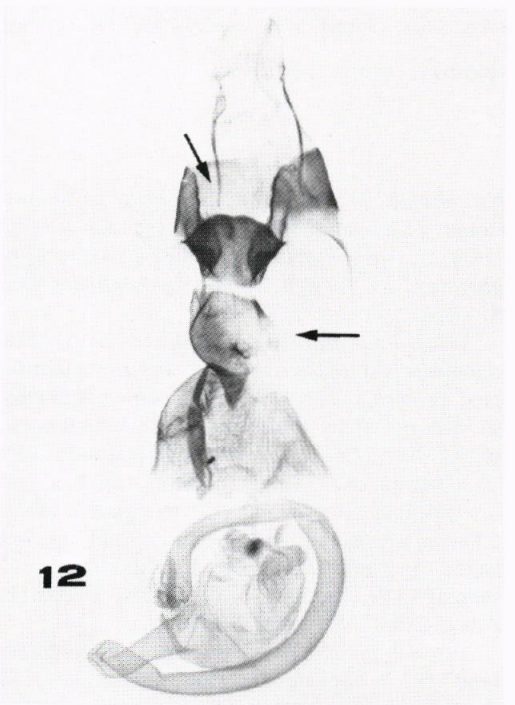
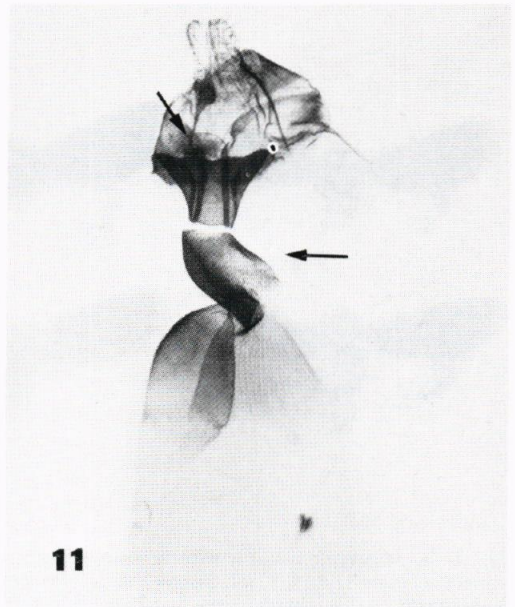

Fig. 11—12. *Mniothype*, hongenitalier. Foto: H. Hellberg. —11. *M. bathensis* (Lutzau, 1901). —12. *M. adusta* (Esper, 1790).

Mniothype, female genitalia.

olika brunröda nyanser med ockragula fjäll och våglinje hos båda arterna, men vanligen något mörkare hos *bathensis*. Den bästa skillnaden framträder på bakvingarna, där *bathensis* är vitaktig i den inre delen som kontrasterar mot det avgränsade mörkare yttre fältet, medan *adusta* är mörkare och har en mer diffus övergång mot det yttre fältet. Även bakvingarnas diskpunkter är större hos *bathensis*, särskilt hos honorna. I hangenitalierna skiljer sig *bathensis* (Fig. 7) ifrån *adusta* (Fig. 8) genom större och längre cucullus och slät juxta som hos *adusta* är taggig. I aedeagus har *bathensis* mindre cornuti medan den utblåsta vesican har liknande form (Fig. 9—10). Hongenitalierna hos *bathensis* (Fig. 11) har bl a en annan form på genitalplattan (antevaginalis) och ductus bursae jämfört med *adusta* (Fig. 12). Den utåt konvexa formen på genitalplattan hos *adusta* är synlig (ev. pensling) på bakkroppsspetsen. Huruvida fynden av *bathensis* är att betrakta som tillfälliga migranter eller ej får fortsatta insamlingar visa. Finska uppgifter (Mikkola & Jalas 1977) anger flygtiden från början av juni till slutet av juli (början av augusti) och arten anges förekomma sållsynt och lokalt.

Epilecta linogrisea (D & S, 1775). Up, Rådmansö 1 ex 28.7—12.8 (KJCS, RYRS). Arten sporadisk i sitt nordligaste utbredningsområde.

Spaelotis suecica (Aurivillius, 1890). Vr, Brattforsheden, flyglplatsen 1 ex 25.7 (BSÅS); Nb, Sesarö, Santasaari ca 20 ex på lockbete 16.7 (KJCS). Det fynd som anmäldes från Ög, Kvarsebo 1981 (Palmqvist 1982) ändras. Lokalen ligger i Östergötlands län men strax innanför landskapsgränsen till Södermanland.

Xestia gelida (Sparre—Schneider, 1883). To, Jeprenjokk 1 ex 11.7.1956 och 1 ex 29.7.1958, i fjällbjörkskogen gränsande mot fjällheden (KSSS) (jfr Imby & Palmqvist 1978).

Xestia borealis (Nordström, 1933). Vid Jukkasjärvi (To) i slutet av juni observerades en äggläggande hona på de nedre torra och tunna kvistarna närmast stammen av en gran. Honan infångades och ca 50 ägg erhöles. Uppfödning av larverna visar att dessa äter blåbär (*Vaccinium myrtillus*) och ej lever på gran (HYDS) (jfr Imby & Palmqvist 1978).

Nya landskapsfynd

179 *Dahlia lazuri* Nä (CHAS) — 187 *Psyche crassirella* Vb (GPAS, IMBS) —

- 1560 *Sesia melanocephala* Me (ELHS) — 1568 *Synanthedon myopaeformis* Nä (ELHS) —
 1569 *S. formicaeformis* Vs (ELHS 87) — 2029 *Sabra harpagula* Sö (EQTS, GPAS, IMBS) —
 2094 *Idaea deversaria* Nä (CHAS) — 2096 *Rhodometra sacraria* Sk (TRYSS 87) —
 2108 *Xanthoe designata* Vb (BSÖS 87) — 2119 *Epirrhoe hastulata* Me (ELHS 80) —
 2145 *Eulithis pyraliata* Vb (BSÖS 87) — 2153 *Chloroclysta truncata* Pi (KJCS) —
 2183 *Rheumaptera cervinalis* Vr (PENS) — 2207 *Perizoma sagittata* Vr (SVNS) —
 2209 *Baptria tibiale* Me (ELHS) — 2217 *Eupithecia liniariata* Än (AEPS, KJCS) —
 2222 *E. valerianata* Vb (GPAS, HHLS, IMBS) — 2247 *E. subumbrata* Vr (BSÅS) —
 2275 *Aplocera efformata* Up (KJCS, RYRS) — 2293 *Acasis appensata* Vb (GPAS, HHLS, IMBS) —
 2311 *Cepphis advenaria* GS (JOJS) — 2351 *Cleora cinctaria* Än (FPLS) —
 2354 *Alcis jubata* Pi (KJCS) — 2397 *Cosmotriche lunigera* Äs (KJCS) —
 2402 *Endromis versicolora* Hr (KJCS, RYRS) — 2410 *Sphinx ligustri* Vb (GPAS, HHLS, IMBS) —
 2441 *Harpyia milhauseri* Sö (SJTS 83) — 2450 *Odontosia sieversi* Än (FPLS) —
 2526 *Paracolax tristalis* Vr (ETBS) — 2533 *Hypenodes humidalis* Me (ELHS) —
 2572 *Meganola strigula* Vr (KJCS 75) — 2575 *Nola confusalis* Vr (PENS), Gä (KJCS) —
 2587 *Nycteoia asiatica* Up (KJCS, RYRS) — 2600 a *Autographa buratrica* Vr (PENS), Hs (OLBS) — 2643 *Amphipyra perflua* Up (FYKS, KJCS, NAFS, RYRS) —
 2664 *Cosmia trapezina* Än (FPLS) — 2678 *Apamea maillardi* Pi (KJCS) —
 2707 *Amphipoea lucens* Än (FPLS) — 2715 *Hydraecia petasitis* Bl (WHSS) —
 2728 *Rhizedra lutosus* Vr (SVNS) — 2730 *Arenostola phragmitidis* Vr (BSÅS) —
 2797 *Mniotype bathensis* Öi (BSÅS 86) — 2804 *Eupsilia transversa* Än (FPLS) —
 2810 *Agrochola circellaris* Hr (ELHS, KJCS, RYRS) — 2941 *Spaelotis suecica* Ög strykes (SVNS), Vr (BSÅS) — 2958 *Xestia rhaetica* Pi (KJCS) — 2971 *X. ashworthii* Vr (ETBS) —
 2979 *Naenia typica* Me (EHLs).

Rapportörer

AAUS = Anders Amandusson, AEPS = Per Andren, BSÅS = Sven-Åke Berglind, BSÖS = Sören Berggren, CHAS = Hans Carlsson, EGQS = Göran Engqvist, ELHS = Claes Eliasson, EQTS = Håkan Elmquist, ETBS = Björn Ehrenroth, FPLS = Per Frederiksen, FORS = Hans Forsslind, FYKS = Ingemar Fryklund, GPAS = Göran Palmqvist, HHLS = Hans Hellberg, HYDS = Nils Hydén, IMBS = Lars Imby, JOHS = Roland Johansson, JOJS = Jan Jonasson, KJCS = Claes Källander, KSSS = John Karlsson, LNYS = Ronny Lindman, LTSS = Mats Lindeborg, NAFS = Alf Nilsson, OAOS = Anders Ohlsson, OLBS = Bo Olsson, PEBS = Bert Pettersson, PENS = Carl-Åke Pettersson, RPLS = Göran Ripplé, RYRS = Nils Ryrholm, SJTS =

Jan Sjöstedt, SVNS= Ingvar Svensson, SYNS= Edvard Sylvé, TRYSS= Ronny Thulin, TSSS= Stig Torstenius, TUKS= Kjell Tunsäter, WPOS= Per Olof Wickman, WHSS= Sten Wahlström.

Litteratur

- Cederholm, L. 1978. Namnkoder — ett förslag till enhetliga personangivelser inom biologin. — Ent. Tidskr. 99:135—141.
- Elmqvist, H. 1981. Höfjärilarna *Colias* hyale och *C. crocea* i Sverige under 1970-talet. — Ent. Tidskr. 102:105—106.
- Forster, W. & Wohlfahrt, T. A. 1971. Die Schmetterlinge Mitteleuropas. Eulen (Noctuidae). Stuttgart. (Francksche Verlagshandlung).
- Henriksen, H. J. & Kreutzer, I. 1982. Skandinaviens dagsommerfugle i naturen. Odense (Skandinavisk bogforlag).
- Hoffmeyer, S. 1960. De danske spindere. Aarhus. (Universitetsforlaget).
- Imby, L. & Palmqvist, G. 1978. De svenska Anomogyna-arternas utseende, biologi och utbredning (Lep., Noctuidae). — Ent. Tidskr. 99:97—107.
- Mikkola, K. & Jalas, I. 1977. Suomen Perhoset Yökköset 1. Suomen Perhostutkijain Seura. Otava.
- Nordström, F., Wahlgren, E. & Tullgren, A. 1941. Svenska fjärilar. Stockholm. (Nordisk Familjeboks förlags aktiebolag).
- Palmqvist, G. 1981. Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1980. — Ent. Tidskr. 102:99—104.
- Palmqvist, G. 1982. Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1981. — Ent. Tidskr. 103:89—95.
- Palmqvist, G. 1988. Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1987. — Ent. Tidskr. 109:59—64.
- Palmqvist, G. 1989. *Cryphia ereptricula* (Lepidoptera, Noctuidae) tillfälligt funnen i Sverige. — Ent. Tidskr. 110:117—119.
- Sugi, S. 1982. Noctuidae. — *In*: Inoue et al. Moths of Japan. Kodansha. Tokyo.
- Svensson, I., Elmqvist, H., Gustafsson, B., Hellberg, H., Imby, L. & Palmqvist, G. 1987. Catalogus Lepidopterorum Sueciae. Stockholm.

Recension

Gilbert, F.S. & Falk, S. J. 1986. *Hoverflies*. Naturalists' Handbooks 5. Pris häftad £4.35 (ca 50 kr), bunden £10.95 (ca 120 kr). 66 s, 42 färgbilder och 68 figurer. Kan beställas från E. W. Classey Ltd, PO Box 93, Faringdon, Oxon SN7 7DR, England.

Häftet om blomflugor platsar väl i den trevliga serien Naturalists' Handbooks A5-format, som verkligen förtjänar att uppmärksammas. I serien har hittills minst sju häften kommit ut, t ex Insekter på tistlar, Insekter på nässlor, Solitära getingar och Humlor. Häftet om blomflugor har som de övriga inte till uppgift att förmedla något vetenskapligt nytt eller fullständigt. Istället satsar man på att skapa intresse hos och entusiasmera en bredare publik, samt att stimulera till egna undersökningar. Det har man enligt min mening åter lyckats med.

De 42 i England vanligaste blomflugorna visas i bild genom Falks till färg och form detaljrikt återgivna "målningar". Tyvärr har dock trycket inte samma skärpa som i A. E. Stubbs bok *British Hoverflies* (anmäld i Ent. Tidskr. 106:131). Liksom i fjärilsböcker är avsikten att identifiering sker genom att hitta den mest lika bilden och att kontroll görs genom att läsa beskrivningen som finns för de avbildade arterna. För den som inte är förtrogen med blomflugor räcker detta långt även om snarlika arter inte kan hållas isär. Häftet är en fin

inkörsport till mer vetenskapligt inriktad litteratur. Även för svenska förhållanden med ca 300 arter ger boken ett bra urval. Samtliga angivna arter är vanliga också i stora delar av vårt land, flytterna är dock av naturliga skäl kortare än de för England angivna.

En stor del av häftet ägnas åt livscykel, levnads sätt och biologi som ju kan skilja markant från art till art. Detta beskrivs dessutom i detalj för fyra typiska arter, alltid inspirerande och med exempel på frågor som inbjuder till självstudier och jämförelse med insekter som man möjligen själv känner till bättre. Detta är verkligen ovanligt i ett för övrigt kortfattat verk. Bra att engelskan är lättläst och att texten är rikligt illustrerad för att underlätta förståelsen av fackuttryck och vad som är speciellt för aktuell art.

För den som vill gå vidare finns uppgift om ytterligare litteratur (i första hand Stubbs *British Hoverflies* som häftet i stor utsträckning ansluter sig till), föreningar m m.

Sammanfattningsvis rekommenderas detta läckra och prisvärda häfte till alla som vill bekanta sig med denna intressanta och lättillgängliga familj av flygare. Men även de som "kan" blomflugor kan nog inte låta bli att skaffa häftet.

Hans Bartsch